

Brusel 15. května 2023
(OR. en)

9135/23

JEUN 84
SUSTDEV 73
SOC 303
EDUC 157
EMPL 201

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o sociálním rozměru udržitelné Evropy pro mládež

Delegace naleznou v příloze výše uvedené závěry, které schválila Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na zasedání konaném ve dnech 15. a 16. května 2023.

Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o sociálním rozměru udržitelné
Evropy pro mládež

RADA A ZÁSTUPCI VLÁD ČLENSKÝCH STÁTŮ, ZASEDAJÍCÍ V RADĚ,

PŘIPOMÍNÁJÍC:

1. Skutečnost, že záměrem evropských cílů v oblasti mládeže č. 3 a č. 10 s názvem „Inkluzivní společnost“ a „Udržitelná zelená Evropa“, které jsou stanoveny v příloze strategie Evropské unie pro mládež, je „umožnit a zajistit začlenění všech mladých lidí do společnosti“ a „dosáhnout stavu společnosti, v níž jsou všichni mladí lidé aktivní a vzdělaní v oblasti životního prostředí a schopni docílit v každodenním životě pozitivních změn.“¹

¹ Příloha 3 Usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže: Strategie Evropské unie pro mládež na období 2019–2027, Úř. věst. C 456, 18.12.2018.

2. Mladí lidé jsou mocnými hybateli² změn a inovací a klíčovými partnery při provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a dalších mnohostranných dohod a nástrojů, včetně Pařížské dohody o změně klimatu³ a Zelené dohody pro Evropu⁴. Kromě toho je v Agendě OSN pro udržitelný rozvoj 2030 znovu zdůrazněna zásada, že nikdo nebude opomenut⁵. Podle Úmluvy OSN o právech dítěte má každé dítě právo svobodně vyjadřovat své vlastní názory ve všech záležitostech, které se jej dotýkají⁶. Mladí lidé mají tedy právo smysluplně se účastnit přípravy, provádění, monitorování a hodnocení politik a jejich následných opatření, jež se dotýkají jich samotných i společnosti obecně⁷.
3. Uznání mezigeneračního dialogu a odpovědnosti za základní kámen řádné tvorby politik⁸, uznání klíčové úlohy mladých lidí v rámci činnosti zaměřené na životní prostředí a význam zdůraznění pokroku dosaženého při podpoře smysluplného zapojení mládeže⁹.

² Komplexní přístup k urychlení provádění Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 – obnova k lepšímu po krizi COVID-19 (dokument 9850/21)

³ Organizace spojených národů, Pařížská dohoda, 2015.

⁴ Evropská komise, sdělení Komise, Zelená dohoda pro Evropu, COM(2019) 640 final.

⁵ Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030. Valné shromáždění OSN, A/RES/70/1.

⁶ Úmluva Organizace spojených národů o právech dítěte; rezoluce Valného shromáždění 44/25.

⁷ Závěry Rady o ochraně a vytváření občanského prostoru pro mladé lidi, který usnadňuje smysluplnou účast mládeže (2021/C 501 I/04).

⁸ Závěry Rady o podpoře mezigeneračního rozměru v oblasti mládeže s cílem podpořit dialog a sociální soudržnost (2022/C 495/03).

⁹ Stockholm +50, The Global Youth Policy Paper: Third Official Version (Dokument o globální politice mládeže: třetí oficiální verze), květen 2022.

4. Evropský rok mládeže 2022¹⁰ poskytl impuls k posílení postavení a podpoře mladých lidí, včetně mladých lidí s omezenými příležitostmi, aby získávali relevantní znalosti a dovednosti a stali se tak aktivními a angažovanými občany a aktéry změn. Na závěrečné konferenci s názvem „Claim the Future“ Evropského roku mládeže, která se konala dne 6. prosince 2022, tvůrci politik a zúčastněné strany z řad mládeže opětovně vyjádřili odhodlání začlenit hledisko mládeže do tvorby politik a umožnit mladým lidem, aby se ve větší míře účastnili přípravy budoucích politik. Zazněly rovněž výzvy, aby byl kladen větší důraz na preventivní zdravotní péči, na řešení problémů v oblasti duševního zdraví a osamělosti a na zvyšování účasti na organizovaných sportovních aktivitách.

VĚDOMI SI, ŽE:

5. Řešení sociálního rozměru udržitelného rozvoje¹¹ je klíčovým aspektem pro posílení postavení zranitelných skupin ve společnosti. Otázky udržitelného rozvoje jsou průřezové povahy. Sociálně-ekonomické vyloučení a demokratické vyloučení jsou vzájemně propojeny, což ovlivňuje rozsah, v jakém se mohou mladí lidé zapojit do činností zaměřených na udržitelný rozvoj. Při dosahování spravedlivého, udržitelného a inkluzivního rozvoje prostřednictvím demokratických procesů je třeba zohledňovat všechny perspektivy a názory a uplatňovat přitom zásady svobody projevu a svobody tisku a inkluzivní procesy na všech úrovních.
6. Skupina, kterou definujeme jako „mládež“, se skládá z mnoha identit s různými schopnostmi, potřebami, záměry, zdroji a zájmy, které čelí různým výzvám a příležitostem a které pocházejí z různých vzdělávacích, kulturních, geografických, hospodářských a sociálních prostředí. Tyto rozdíly ovlivňují jejich zájmy, možnosti a schopnost zapojit se do činností zaměřených na udržitelný rozvoj a životní prostředí.

¹⁰ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2316 ze dne 22. prosince 2021 o Evropském roce mládeže (2022), Úř. věst. L 462, 28.12.2021, s. 1.

¹¹ Definice „sociálního rozměru udržitelného rozvoje“ viz příloha II přílohy.

7. Faktory, jako jsou rozdíly v hustotě obyvatelstva a demografické struktuře, tj. rozdíly mezi městskými, venkovskými a vzdálenými, okrajovými, méně rozvinutými oblastmi a nejvzdálenějšími regiony, mají vliv na přístupnost a dostupnost udržitelné infrastruktury pro mladé lidi.
8. Pandemie COVID-19, energetická krize vyvolaná útočnou válkou Ruské federace proti Ukrajině a klimatická krize odhalily nerovnosti v našich společnostech, neboť tyto krize postihly skupiny mladých lidí různým způsobem a některé skupiny zasáhly neúměrně. Během těchto krizí se ještě více zvýraznil nerovný přístup mladých lidí s omezenými příležitostmi k lidským právům, jako například přístup ke vzdělání a zdravotní péči. Nezbytné předpoklady, jako jsou duševní a fyzické zdraví, životní podmínky a podmínky bydlení, přístup k formálnímu, neformálnímu a informálnímu učení, pracovní příležitosti a volnočasové aktivity, mají zásadní význam pro odolnost mladých lidí a jejich příležitosti k udržitelnému způsobu života.
9. S udržitelným rozvojem jsou neoddělitelně spojeny demokracie a lidská práva, neboť změna klimatu má nepřiměřený dopad na marginalizované skupiny ve zranitelném postavení. Lidé, kteří mají nejméně prostředků, mají často největší potíže přizpůsobit se změnám souvisejícím s klimatem¹² a u osob ohrožených chudobou existuje větší pravděpodobnost, že budou ve větší míře vystaveni riziku znečištění a environmentálním problémům¹³. Kromě toho mohou být změnou klimatu negativně ovlivněni mladí lidé, kteří jsou různými způsoby závislí na přírodních zdrojích, aby mohli pracovat, žít nebo se věnovat svým kulturním tradicím, a to do té míry, že to ohrožuje jejich schopnost utvářet vlastní budoucnost¹⁴,

¹² United Nations, World Youth Report (2020). (Organizace spojených národů, Světová zpráva o mládeži (2020)).

¹³ Eurostat, Quality of life indicators - natural and living environment, 2022. (Eurostat, Ukazatele kvality života – přírodní a životní prostředí, 2022).

¹⁴ Sdělení Komise Vytvoření Evropy odolné vůči změně klimatu – nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu COM(2021) 82 final.

DOMNÍVAJÍ SE, ŽE:

10. Všichni mladí lidé by měli mít dobré životní podmínky, vyhlídky na zaměstnání, schopnost utvářet svou budoucnost a ovlivňovat tvorbu politik a rozvoj společnosti. Mladí lidé jsou jednou ze silných stránek naší společnosti a současně jsou nositeli práv jednotlivce a aktéři změn¹⁵.
11. Znalosti, perspektivy a zkušenosti mladých lidí přispívají k účelnějším politickým rozhodnutím a jsou cennými zdroji v demokratickém procesu. V rámci politiky mládeže by měl být uplatňován dvojitý přístup, který bude jednak rozvíjet a formulovat iniciativy přímo s mladými lidmi, pro ně a ze strany mladých lidí prostřednictvím jejich aktivní a smysluplné účasti, a jednak začleňovat politiku mládeže do všech oblastí politiky.
12. Politika mládeže EU, včetně dialogu EU s mládeží, by měla přispívat k vytvoření společnosti pro všechny současné i budoucí generace, v níž se diskutují a řeší nejvýznamnější problémy související se sociálními otázkami, jako je chudoba, nedobrovolná osamělost¹⁶, duševní zdraví, udržitelný rozvoj a změna klimatu, aniž by se zhoršila globální situace.
13. Vyšší sociální začlenění všech mladých lidí je nezbytné v zájmu lepšího porozumění vzájemně propojeným globálním výzvám, kterým svět čelí, jakož i pro podporu mladých lidí při získávání znalostí, dovedností a kompetencí, které jim umožní žít udržitelnějším způsobem a přispívat – jak individuálně, tak kolektivně – k udržitelnější společnosti. Užitečnými nástroji za tímto účelem mohou být programy EU pro mládež Erasmus+ a Evropský sbor solidarity, jakož i případné další unijní a vnitrostátní programy a činnosti v oblasti dobrovolnictví nebo občanských služeb a iniciativy zaměřené na účast občanů.

¹⁵ Závěry Rady o podpoře zapojení mladých lidí jakožto aktérů změn v zájmu ochrany životního prostředí (2022/C 159/07).

¹⁶ Definice „osamělosti“ viz příloha II přílohy.

14. Všichni mladí lidé by měli mít přístup ke spolehlivým a fakticky podloženým informacím a údajům, které jsou formulovány přístupným způsobem vstřícným k mládeži a ve více jazycích, aby se zajistilo, že se tyto informace dostanou ke všem mladým lidem a že mladí lidé budou dále rozvíjet udržitelné chování a svou úlohu jakožto iniciátoři změn a informování občané.

VYZDVIHUI:

15. Skutečnost, že globální povaha výzev, jako je pandemie COVID-19, změna klimatu a úbytek biologické rozmanitosti, vyžaduje co nejširší spolupráci na všech úrovních, v rámci které bude zajištěna smysluplná a skutečná účast mládeže.
16. Potřebu dalšího zapojení mladých lidí do politik udržitelného rozvoje na všech úrovních s cílem využít potenciál a tvořivost mladých lidí, přičemž je třeba uznat, že investice do mladých lidí přináší silný aktivační účinek z hlediska udržitelné budoucnosti. Potřebný dialog o etických a sociálních otázkách týkajících se udržitelného rozvoje, a to jak mezi mladými lidmi, tak mezi generacemi ve společnosti, například prostřednictvím mezigeneračního dialogu, má zásadní význam pro posílení naděje a pro dosažení porozumění a respektování ve vztahu k různým perspektivám a skutečnostem.

17. Skutečnost, že mnoho mladých lidí v Evropě má a řeší obavy týkající se udržitelnosti a environmentálních otázek. Zároveň však existují mladí lidé, kteří se společenskými otázkami nezabývají. Míra mobilizace a angažovanosti se u mladých lidí liší v závislosti na různých faktorech, jako je například přístup k informacím, vzdělání, socioekonomický status nebo zeměpisná poloha. Různé skupiny mladých lidí potřebují k účasti na rozvoji společnosti různé druhy pobídek a podpory. Při řešení takových otázek, jako je udržitelný rozvoj, lidská práva, genderová rovnost, rovné příležitosti, sociální spravedlnost a změna klimatu, je proto nezbytné zaujmout holistický přístup a rozvíjet opatření v zájmu inkluzivní a participativní účasti.
18. Skutečnost, že pro poskytování informací a podpory mladým lidem, kteří nejsou součástí formálních struktur, jsou důležité mládežnické organizace, práce s mládeží a další činnosti neformálního a informálního učení, jež často doplňují služby poskytované veřejnými orgány na všech úrovních.

BEROU NA VĚDOMÍ:

19. Sdělení účastníků konference EU o mládeži konané v březnu 2023 zdůrazňující skutečnost, že mladým lidem je třeba poskytovat důvěryhodné, přístupné a uživatelsky vstřícné informace a přístup k formálnímu i neformálnímu vzdělávání o udržitelnosti a změně klimatu. Berou rovněž na vědomí jejich závěr, že je důležité využívat mezigenerační a interdisciplinární přístupy k posílení postavení mladých lidí tím, že jim budou poskytnuty nezbytné informace, znalosti a nástroje, jak se zapojit do udržitelných a inkluzivních postupů.

VYZÝVAJÍ ČLENSKÉ STÁTY, ABY NA PŘÍSLUŠNÝCH ÚROVNÍCH:

20. Poskytovaly přístupné a udržitelné struktury víceúrovňové správy¹⁷ a příležitosti pro mládežnické organizace a mladé lidi, včetně nedostatečně zastoupených skupin mladých lidí, v souladu se stávajícími osvědčenými postupy, např. Kodexem osvědčených postupů Rady Evropy pro zapojení občanů do rozhodovacího procesu¹⁸, s cílem umožnit smysluplné zapojení a usnadnit dostupné mechanismy pro poskytování zpětné vazby a provádění hodnocení těchto procesů.
21. Podporovaly vzdělávací příležitosti pro pracovníky s mládeží s cílem rozvíjet znalosti, dovednosti a kompetence nezbytné k neformálnímu řešení otázek sociálního začleňování a udržitelného rozvoje v rámci jejich činností.
22. Podporovaly rozvoj příležitostí k odborné přípravě a odbornému vzdělávání pro pracovníky ve výchově a vzdělávání¹⁹, včetně pracovníků s mládeží, aby dokázali lépe informovat a vzdělávat mladé lidi a podporovat jejich postavení v otázkách udržitelného rozvoje, aby mladí lidé měli možnost činit informovaná a udržitelná rozhodnutí v každodenním životě, a zapojovaly je do rozhodovacích procesů.

¹⁷ Závěry Rady o posilování víceúrovňové správy v rámci podpory účasti mladých lidí v rozhodovacích procesech, 2021/C 241/03.

¹⁸ Rada Evropy, Kodex osvědčených postupů pro zapojení občanů do rozhodovacího procesu, CONF/PLE(2009)CODE1.

¹⁹ Definice „pracovníka ve výchově a vzdělávání“ viz příloha II přílohy.

23. Zaměřovaly pozornost především na duševní zdraví a pohodu mladých lidí, a to zejména uznáním skutečnosti, že problémy v oblasti duševního zdraví představují jeden z nejvýznamnějších zdravotních problémů mladých lidí²⁰, a dále posílením podpory duševního zdraví založené na znalostech, gramotnosti v oblasti duševního zdraví a prevence v různých prostředích prostřednictvím meziodvětvových přístupů a prosazováním a rozvojem rovného přístupu ke kvalitním službám zdravotní péče, které jsou integrované, bezpečné a zaměřené na člověka, s cílem zlepšit zdraví, blahobyt a kvalitu života mladých lidí, a tím zvýšit sílu a odolnost společnosti jako celku.
24. Zvážily uplatňování hlediska mládeže založeného na právech²¹ v rámci politik zaměřených na udržitelnou infrastrukturu, zejména pokud jde o cenově dostupnou a přístupnou veřejnou dopravu a bydlení, s cílem poskytnout všem mladým lidem udržitelné a ekologicky zaměřené možnosti.

VYZÝVAJÍ ČLENSKÉ STÁTY A EVROPSKOU KOMISI, ABY PŘI DODRŽENÍ ZÁSADY SUBSIDIARITY V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ A NA PŘÍSLUŠNÝCH ÚROVNÍCH:

25. Zohlednily výsledky devátého cyklu dialogu EU s mládeží při navrhování a provádění budoucích politik týkajících se sociálního začleňování a udržitelného rozvoje.
26. Zajistily všem mladým lidem přístup k jejich právům v souladu s mezinárodními prohlášeními a úmluvami prostřednictvím začlenění hlediska mládeže založeného na právech do navrhování, provádění, monitorování a hodnocení opatření, která mají dopad na mladé lidi na všech úrovních. Je důležité, aby činitelé s rozhodovací pravomocí měli nezbytné kompetence a přístup k vhodným nástrojům pro vytvoření inkluzivních a participativních rozhodovacích procesů.

²⁰ Evropská komise, Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování: Children and mental health: preventive approaches to anxiety and depression (Děti a duševní zdraví: preventivní přístupy k úzkosti a depresi), Úřad pro publikace, 2021.

²¹ Definice „hlediska mládeže založeného na právech“ viz příloha II přílohy.

27. Dále podporovaly výzkum a analýzu za využití stávajících nástrojů, jako například portálu wiki zaměřeného na mládež (Youth Wiki)²², a shromažďovaly rozčleněné údaje o tom, jak sociální vyloučení a změna klimatu souvisí s duševním zdravím, duševní pohodou a životními podmínkami mladých lidí, s ohledem na možnost, že bude třeba zavést nové ukazatele a mechanismy monitorování umožňující měřit dopad sociálního vyloučení a změny klimatu.
28. Zlepšily dostupnost různých mechanismů pro zapojení mládeže, jako jsou rady mládeže, slyšení mládeže a participativní konference, včetně iniciativy dialog EU s mládeží, jakož i digitálních nástrojů pro účast, přičemž je třeba zajistit, aby se tyto mechanismy zaměřovaly na zájmy jednotlivých skupin mladých lidí ve společnosti, včetně nezastoupených a nedostatečně zastoupených skupin mladých lidí, kteří by se do těchto mechanismů zapojili a zastávali v nich vedoucí úlohu.
29. Plně využívaly potenciál programu Erasmus+, Evropského sboru solidarity a Evropského sociálního fondu plus (ESF+), případně včetně iniciativy ALMA, při vytváření příležitostí pro inkluzivnější a udržitelnější projekty a akce v rámci mobility, a to i hybridní mobility, pro všechny mladé lidi. Zvláštní důraz by měl být kladen na účast mladých lidí, jejichž možnosti jsou omezené.

²² Youth Wiki je online platforma, kterou provozuje Evropská komise a která poskytuje informace o politikách evropských zemí v oblasti mládeže.

VYZÝVAJÍ EVROPSKOU KOMISI, ABY V SOULADU SE ZÁSADOU SUBSIDIARITY:

30. Zajistila dlouhodobá informační opatření na evropské úrovni, mimo jiné prostřednictvím Evropského portálu pro mládež a dalších příslušných informačních nástrojů, která budou v souvislosti s politikami a programy EU týkajícími se udržitelného rozvoje a změny klimatu, jakož i s participativními procesy v rámci evropských orgánů, vstřícná k mládeži, inkluzivní, přístupná ve více jazycích i přístupná obecně.
31. Zprostředkovala příležitosti pro činnosti vzájemného učení zaměřené na udržitelnost a inkluzi.
32. Dále prosazovala a podporovala meziodvětvový přístup a synergie s dalšími iniciativami, jako je Koalice pro vzdělávání v oblasti klimatu, doporučení Rady o učení v zájmu ekologické transformace a udržitelného rozvoje²³ a „Nový evropský Bauhaus“.

²³ Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s. 1.

REFERENČNÍ DOKUMENTY

Při přijímání těchto závěrů Rada a zástupci vlád členských států, zasedající v Radě, berou na vědomí tyto dokumenty:

- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Zelená dohoda pro Evropu, COM(2019) 640 final.
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Vytvoření Unie odolné vůči změně klimatu – nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu, COM(2021) 82 final.
- Závěry Rady o komplexním přístupu k urychlení provádění Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 – obnova k lepšímu po krizi COVID-19 (dokument 9850/21).
- Závěry Rady o ochraně a vytváření občanského prostoru pro mladé lidi, který usnadňuje smysluplnou účast mládeže (2021/C 501 I/04).
- Závěry Rady o podpoře mezigeneračního rozměru v oblasti mládeže s cílem podpořit dialog a sociální soudržnost (2022/C 495/03).
- Závěry Rady o podpoře zapojení mladých lidí jakožto aktérů změn v zájmu ochrany životního prostředí (2022/C 159/07).

- Závěry Rady o posilování víceúrovňové správy v rámci podpory účasti mladých lidí v rozhodovacích procesech (2021/C 241/03).
- Rada Evropy, Kodex osvědčených postupů pro zapojení občanů do rozhodovacího procesu, CONF/PLE(2009)CODE1.
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Unie rovnosti: Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030, COM(2021) 101 final.
- Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2316 ze dne 22. prosince 2021 o Evropském roce mládeže (2022), Úř. věst. L 462, 28.12.2021, s. 1.
- Evropská komise, Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování, Children and mental health : preventive approaches to anxiety and depression : European platform for investing in children (Děti a duševní zdraví: preventivní přístupy k úzkosti a depresi, Evropská platforma pro investice do dětí), Úřad pro publikace, 2021.
- Eurostat, Quality of life indicators - natural and living environment (Ukazatele kvality života – přírodní a životní prostředí), září 2022.
- Evropský parlament, Rada a Evropská komise, Interinstitucionální vyhlášení evropského pilíře sociálních práv (2017/C 428/09).
- Rámec pro provádění strategie Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů v oblasti vzdělávání pro udržitelný rozvoj na období 2021–2030.
- Zpráva Společného výzkumného střediska (JRC) z oblasti vědy a politiky, Baarcková, J., Balahur-Dobrescuová, A., Cassiová, L.G., d’Hombresová, B., Pasztorová, Z. a Tintori, G., Loneliness in the EU. Insights from survey and online media data (Osamělost v EU. Poznatky z průzkumů a dat z online sdělovacích prostředků), Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2021.
- OECD, Global Teaching InSights, Teaching for Climate Action – Summary of Insights (Globální poznatky z oblasti výuky, výuka jako nástroj v boji proti změně klimatu – souhrn poznatků), 2021.

- Usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže: strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027, *Úř. věst. C 456, 18.12.2018, s.1.*
- Stockholm +50, The Global Youth Policy Paper: Third Official Version (Dokument o globální politice mládeže: třetí oficiální verze), květen 2022.
- Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030. Rezoluce Valného shromáždění OSN, A/RES/70/1.
- Organizace spojených národů, World Youth Report (2020) (Světová zpráva o mládeži (2020)).
- Organizace spojených národů, Pařížská dohoda, 2015.
- Organizace spojených národů, Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, Sbíрка úmluv, svazek 2515, 2006.
- Organizace spojených národů, Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně ve věcech životního prostředí, Aarhus, 1998.
- Organizace spojených národů, Úmluva o právech dítěte (1989), úmluva č. 27531, Sbíрка úmluv, svazek 1577, článek 12.
- Organizace spojených národů, Všeobecná deklarace lidských práv, 1948.
- Organizace spojených národů, Report of the World Commission on Environment and Development, ‘Our common future’, [Brundtland report] (Zpráva Světového výboru pro životní prostředí a rozvoj, „Naše společná budoucnost“, [Brundtlandova zpráva]), A/42/427, 1987.

DEFINICE

Pro účely těchto závěrů Rady se použijí tyto definice:

Pracovníci ve výchově a vzdělávání: patří mezi ně učitelé (jimž byl podle vnitrostátních právních předpisů a praxe přiznán status učitele nebo status stejné platnosti) a školitelé (každý, kdo vykonává jednu nebo více činností souvisejících s teoretickou nebo praktickou odbornou přípravou, a to buď v instituci pro vzdělávání nebo odbornou přípravu, nebo na pracovišti). Pojem zahrnuje učitele ve všeobecném a vysokoškolském vzdělávání, učitele a školitele v počátečním a dalším odborném vzdělávání a přípravě, jakož i odborníky v oblasti předškolního vzdělávání a péče, učitele ve vzdělávání dospělých a pracovníky s mládeží²⁴.

Osamělost: pojem osamělost je silně subjektivní povahy. Jedná se o vnímání nepoměru mezi sítí vztahů, kterou si člověk přeje, a tou, kterou ve skutečnosti má. Osamělost je pro člověka velmi negativní zkušenost. Nejde pouze o nedostatek sociálních kontaktů jako takový, ale i o to, že člověk vnímá, že s těmito vztahy není dostatečně spokojen. Jinými slovy, osamělost neznamená být sám, ale cítit se osaměle. V tomto ohledu se osamělost liší od sociální izolace, která má objektivní význam a která je definována absencí vztahů s jinými lidmi anebo velmi malým počtem plnohodnotných vazeb²⁵.

²⁴ Jak jsou definováni v závěrech Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o vzdělávání a odborné přípravě pracovníků s mládeží (Úř. věst. C 412, 9.12.2019, s.12) a v doporučení Rady o učení v zájmu ekologické transformace a udržitelného rozvoje (Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s.1).

²⁵ Zpráva Společného výzkumného střediska (JRC) z oblasti vědy a politiky, Baarcková, J., Balahur-Dobrescuová, A., Cassiová, L.G., d'Hombresová, B., Pasztorová, Z. a Tintori, G., Loneliness in the EU. Insights from survey and online media data (Osamělost v EU. Poznatky z průzkumů a dat z online sdělovacích prostředků), Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2021.

Hledisko mládeže založené na právech²⁶: hledisko mládeže založené na právech propojuje cíle vnitrostátní politiky mládeže s právy dětí a mládeže, jak jsou stanovena v mezinárodních úmluvách a právních předpisech. Toto hledisko by mělo vycházet z výzkumu a statistik a jeho cílem by mělo být vytvoření podmínek pro zapojení mladých lidí do obecného rozvoje společnosti, a to jak z jejich vlastní iniciativy, tak z iniciativy činitelů s rozhodovací pravomocí. Hledisko mládeže založené na právech může fungovat jako metoda, pomocí níž mohou činitelé s rozhodovací pravomocí získat příslušné kompetence pro zohlednění hlediska mladých lidí v rozhodovacím procesu.

Sociální rozměr udržitelného rozvoje: udržitelný rozvoj je obvykle definován jako rozvoj, který reaguje na potřeby současné generace, aniž by generacím příštím znemožnil naplňovat jejich potřeby²⁷. Vyžaduje uspokojení základních potřeb všech lidí a rozšíření příležitostí pro všechny, aby mohli naplnit své touhy po lepším životě. Udržitelný rozvoj má tři rozměry: hospodářský, sociální a environmentální. Sociální rozměr udržitelného rozvoje se opírá o základní hodnoty rovnosti a demokracie, včetně účinného naplňování všech lidských práv – politických, občanských, hospodářských, sociálních a kulturních práv – určených všem lidem. V roce 2021 Rada znovu potvrdila význam posílení sociálního rozměru udržitelného rozvoje za účelem prosazování lidských práv, genderové rovnosti, inkluze, lidského rozvoje, sociální soudržnosti a rovnosti ve všech podobách, jakož i sociálního dialogu, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a důstojné práce²⁸.

²⁶ Švédská agentura pro mládež a občanskou společnost.

²⁷ Organizace spojených národů, Report of the World Commission on Environment and Development, 'Our common future', [Brundtland report] (Zpráva Světového výboru pro životní prostředí a rozvoj, „Naše společná budoucnost“, [Brundtlandova zpráva]), A/42/427, 1987.

²⁸ Závěry Rady o komplexním přístupu k urychlení provádění Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 – obnova k lepšímu po krizi COVID-19 (dokument 9850/21).